

Verkiezingsprogramma

Waterschap

Aa en Maas

2019-2023

Voorwoord	3
Introductie van het waterschap.....	5
1. ...waar het veilig is.....	6
...dat zorgt voor droge voeten en voldoende water	6
...waar schoon water voorop staat	7
2. ...dat klaar is voor de toekomst.....	8
...dat schoon en duurzaam is	9
...dat ambitieus is.....	10
3. ...dat er voor ons is.....	11
...waar je kunt genieten van de natuur.....	11
...dat onderdeel van de samenleving is	12
...waar ondernemers niet belemmerd worden	13
...waar initiatief beloond wordt	14
4. ...dat zijn zaken op orde heeft.....	15
...waar verstandig en verantwoord met belastinggeld omgegaan wordt.....	15
...dat compact en krachtig is.....	16
5. Speerpunten VVD Waterschap Aa en Maas.....	18

Voorwoord

De VVD is er voor al die Nederlanders die er iets van willen maken. Mensen die zich met volle overtuiging inzetten voor onze samenleving. Want die mensen maken Nederland tot één van de beste landen ter wereld om te wonen en te werken. Dat betekent dat je als overheid alles op alles moet zetten om die mensen de vrijheid te geven om iets buitengewoons van hun leven te maken. Het is ook aan de waterschappen om die ruimte te geven, zodat iedereen die dat wil, vol overgave mee kan doen. Alleen zo maken we Nederland samen nóg beter.

Onze kernwaarden.

De VVD denkt en werkt vanuit het liberalisme. Dat betekent dat wij een samenleving willen waarin mensen zo veel mogelijk vrijheid hebben. De VVD heeft vijf liberale kernwaarden: vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en de gelijkwaardigheid van alle mensen.

Vrijheid

Vrijheid van de mens is onmisbaar voor ontplooiing. We bedoelen dan vrijheid op geestelijk, staatkundig en materieel gebied. Deze vrijheid komt ieder mens toe, zonder enige discriminatie. De vrijheid moet zo groot mogelijk zijn. Er zijn wel grenzen aan persoonlijke vrijheid. De vrijheid van de een mag de vrijheid van de ander niet belemmeren. En we moeten oog hebben voor de belangen van toekomstige generaties.

Verantwoordelijkheid

Vrijheid beleef je alleen wanneer je ook besef hebt van verantwoordelijkheid, vinden liberalen. Een mens moet de gevolgen van zijn daden zelf dragen. Kan een mens zichzelf niet redden, dan moeten we helpen. Maar daardoor mag besef voor verantwoordelijkheid niet verdwijnen. Individuele verantwoordelijkheid vinden we ook een onderdeel van menswaardigheid.

Verdraagzaamheid

Verdraagzaamheid is onlosmakelijk verbonden met vrijheid. De ware vrije mens laat ook anderen vrij. Worden grenzen van het maatschappelijk toelaatbare overschreden? Dan moet de overheid ingrijpen. Ook is verdraagzaamheid tussen verschillende groepen noodzakelijk. De VVD verwerpt de klassenstrijd en de terreur van minderheden of meerderheden. We moeten in gemeenschapsverband kunnen leven. Daardoor leven we met een bepaalde gebondenheid. Deze is echter geen beperking. Het is juist een voorwaarde om de vrijheid van iedereen te verzekeren. De overheid bepaalt de mate en vorm van deze gebondenheid. Daarbij moet de overheid zo groot mogelijke geestelijke, staatkundige en maatschappelijke vrijheid waarborgen voor iedereen.

Sociale rechtvaardigheid

Sociale rechtvaardigheid moet bevorderd worden. Daarmee schept de overheid gelijke kansen voor iedereen. Eventueel verleent de overheid bijstand. Niet iedereen heeft dezelfde mogelijkheden. Maar gelijke ontwikkelings- en ontplooiingskansen zijn een liberaal verlangen. Het waren de liberalen die begonnen met de bouw van sociale wetgeving.

Gelijkwaardigheid

Mensen zijn niet gelijk. Wel gelijkwaardig. Iedereen heeft recht op ontplooiing. Iedereen heeft recht op vrijheid in geestelijk, staatkundig en materieel opzicht. Deze rechten zijn ongeacht geestelijke overtuiging, huidskleur, nationaliteit, seksuele geaardheid, geslacht of maatschappelijke positie. Discriminatie is uit den boze.

Introductie van het waterschap

De waterschappen zorgen voor de waterkeringen, het waterkwantiteitsbeheer en het waterkwaliteitsbeheer. Kort samengevat gaat het om droge voeten, voldoende water en schoon water. Deze taken staan niet op zichzelf. Ze hebben allerlei raakvlakken met andere terreinen, zoals ruimtelijke ordening, agrarische ontwikkeling, natuurbeheer en milieubeheer. Dat zijn terreinen waarop provincies en gemeenten ook taken hebben. Een goede afstemming van het beleid tussen waterschappen enerzijds en gemeenten en provincies anderzijds is dus nodig. Ook is een goede samenwerking met Rijkswaterstaat, dat over nationale wateren gaat, van groot belang.

De taken van het waterschap Aa en Maas komen in de praktijk op het volgende neer:

- **Zorg voor de waterkering**

Door al het water in en om Noordoost Brabant is het gevaar van overstromingen groot. Waterkering betekent dat het water moet worden tegengehouden. Het waterschap Aa en Maas moet de dijken langs de Maas en kades van de andere, kleinere, rivieren (zoals Aa en Raam) en kanalen (zoals het Drongelens kanaal, Kanaal van Deurne en Defensiekanaal) onderhouden.

- **Zorg voor de hoeveelheid water**

Hierbij gaat het om de regeling van het grond- en oppervlaktewater in een bepaald gebied. Het water mag niet te hoog, maar ook niet te laag staan. Dat kan voor een deel worden geregeld door een juiste aan- en afvoer van water. Het waterschap Aa en Maas regelt en bewaakt het waterpeil op regionaal niveau.

- **Zorg voor schoon water**

Het gaat hier om de bescherming van het oppervlaktewater tegen verontreiniging. Zo zorgen de waterschappen voor de zuivering van afvalwater dat door huishoudens en bedrijven op de riolen wordt geloosd. Dit water wordt gereinigd in de door het waterschap beheerde rioolwaterzuiveringsinstallaties in 's-Hertogenbosch, Ooijen, Haps, Aarle-Rixtel, Vinkel, Dinther en Asten.

- **Zorg voor de water- en vaarwegen**

Hieronder valt het uitbaggeren van water- en vaarwegen, het onderhouden en bedienen van stuwen, gemalen en bruggen en de zorg voor beschoeiingen en oevers.

Ik wil leven in een waterschap

1. ...waar het veilig is

Nederland is een waterrijk land. Ons land ligt grotendeels onder zeeniveau, ons waterlandschap wordt gekarakteriseerd door grote rivieren en kanalen, meren, de zuidwestelijke Delta, de Noordzee en de Waddenzee. Als we ons niet zo goed beschermd hadden tegen het water, zou een groot deel van ons land regelmatig onder water staan. Voor de VVD is veiligheid het belangrijkste thema voor een waterschap. Veilig wonen, beschermd door dijken of door andere maatregelen om hoogwatersituaties te voorkomen. En waar schoon water voorop staat.

...dat zorgt voor droge voeten en voldoende water

- De waterschappen zijn samen met Rijkswaterstaat de eerste verdediging van Nederland tegen het water. Zorgen dat Nederland droog en veilig blijft is de belangrijkste waterschapstaak en staat voor de VVD altijd voorop. Het waterschap heeft de plicht om mensen optimaal te beschermen tegen wateroverlast.
- We stellen hoge eisen aan de veiligheid van dijken en waterwegen. Alleen zo blijft Nederland droog en veilig. Dijken en kades zullen waar nodig versterkt moeten worden om aan de laatste normen te voldoen. Maar veiligheid komt niet alleen van dijken. Het is belangrijk dat het waterschap ook waterberging benut.
- Voor veel Nederlanders is de bescherming tegen het water bijna vanzelfsprekend. Dat is het echter niet. Het is dus belangrijk dat het waterschap altijd helder blijft communiceren hoe belangrijk droge voeten en de strijd tegen het water zijn.
- Mede door de klimaatverandering komen hevige piekbuien vaker voor. Ook in het gebied van Aa en Maas hebben we dat ervaren. Het is van het grootste belang dat het waterschap de kennis en ervaring in het watermanagement deelt met de gemeenten. Zij zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de openbare ruimte in de woonkernen en bedrijventerreinen waar het 'hemelwater' goed opgevangen moet worden.
- Buiten het bebouwde gebied moet het waterschap zorgen voor een toereikend systeem van sloten, beken, watergangen en bergingsgebieden waar dat water opgevangen kan worden zodat burgers en bedrijven zoveel als mogelijk beschermd zijn tegen overlast.
- Het realiseren van maatregelen om water in het gebied langer vast te houden vergt veel tijd. Dat is een extra argument om de aanvoer vanuit de Noordervaart op het overeengekomen maximaal niveau te brengen en goed te verwerken. Dat is essentieel voor de landbouw én de natuur in het gebied.
- Agrarische bedrijven en de water- en oeverrecreatie vormen belangrijke sectoren in onze economie en de leefomgeving. Het waterschap faciliteert deze elementen door goed waterbeheer, o.a. door hiermee rekening te houden bij de aanleg van stuwen, gemalen of waterkeringen.

- De VVD is voor het integreren van maatschappelijke doelen met waterveiligheid. Zo moeten nieuwe dijken bij voorkeur worden ingericht voor het medegebruik voor landbouw, natuur of recreatie en ingepast in het landschap waarbij natuurlijk het keren van het water in kritische situaties voorop blijft staan.

...waar schoon water voorop staat

- Behalve beschermen tegen het water speelt het waterschap ook een belangrijke rol in het onderhouden van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Er moet voor iedereen in het waterschap voldoende en schoon water zijn, zodat iedereen zonder zorgen kan recreëren aan, op, in (zwemmen) en onder water (duiken). Ook voor agrariërs is voldoende en schoon water van groot belang.
- We staan bij waterkwaliteit een brongerichte aanpak voor, gericht op het terugdringen van verontreinigingen van water en waterbodem en het verbeteren van de inrichting van watergangen en oevers. Dat kan het waterschap niet alleen en het werkt dus samen met andere organisaties, ook om de lasten te beheersen. De begrippen haalbaar en betaalbaar moeten leidend zijn.
- Het up to date houden van de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) is een belangrijke bijdrage aan dat schone oppervlaktewater. Het water dat uit zo'n installatie komt, moet voldoende schoon zijn. We hebben oog voor het watergebruik benedenstrooms, maar óók voor de hoge kosten die benodigd zijn om het water helemaal zuiver te maken.
- De waterkwaliteit in de Teeffelense- en Hertogswetering wordt beter als de uitstroom van de RWZI in Ooijen wordt verplaatst naar de Maas waardoor het effluent niet eerst helemaal door de polders van Oss en 's-Hertogenbosch stroomt voordat het in de Maas komt. De VVD verwacht hier een kosteneffectieve kwaliteitssprong en is voor een nader onderzoek naar deze mogelijkheid.
- Samenwerking tussen boeren onderling, en met waterschappen en provincie is noodzakelijk. Het is bovendien nodig een goed beeld te krijgen van andere bronnen dan de agrarische sector aan de concentratie van voedingsstoffen in het oppervlakte water.
- Gebieden zijn verschillend qua ondergrond, temperatuur en natuurwaarde. Overheden dienen zich behulpzaam op te stellen en meer oog te hebben voor deze verschillen. Zo is de VVD voor de specifieke inzet van gewasbeschermingsmiddelen, passend bij de locatie. Met nieuwe technische toepassingen kunnen we ziekten in gewassen effectiever bestrijden. Als we in de kern van een besmettingshaard voldoende beschermingsmiddelen kunnen inzetten, hebben we tegelijkertijd voor het landbouwgebied als geheel veel minder van die middelen nodig. De ontwikkelingen binnen de precisielandbouw dragen bij aan een selectiever gebruik van beschermingsmiddelen en gericht gebruik van grondstoffen.

2. ...dat klaar is voor de toekomst

De samenleving verandert in een rap tempo. We verwachten daarom een waterschap dat klaar is voor de toekomst. Digitalisering heeft voor ons een hoge prioriteit. Zo ook innovatie op het gebied van schone energie en klimaatadaptatie. Het is belangrijk dat het waterschap innovatieve en creatieve initiatieven, die van belang zijn voor de samenleving, stimuleert en faciliteert en indien mogelijk tot stand brengt in samenwerking met bedrijven en andere overheden.

- Het klimaat verandert. Neerslag wordt wisselender, intensiever, temperaturen variëren, meer hittegolven worden voorspeld. In het stedelijk gebied wordt rekening gehouden met hittestress. Dat betekent dat de komende jaren de waterschappen een belangrijkere rol zullen spelen in het veilig houden van Nederland tegen het water, alsmede het waken tegen droogte. De waterschappen moeten goed inspelen op deze veranderingen.
- Milieu- en landbouwdoelen gaan vaak samen. Zo kunnen waardevolle mineralen en fosfaat inmiddels uit mest en afvalwater worden gewonnen, zodat ze niet in het milieu terechtkomen maar opbrengsten genereren. Overheden, natuurbeschermers, afnemers van fosfaat en landbouworganisaties moeten de handen ineenslaan om te zorgen dat deze technologische vooruitgang op grote schaal gaat worden toegepast.
- De VVD wil het aantal pilots met mineralenconcentraat uitbreiden en zich in Europa inzetten voor het aanpassen van de gebruiksnormen. Zo bieden we kansen aan ondernemers en hebben we tegelijkertijd oog voor het milieu.
- Het watersysteem is ingericht volgens de in de vorige eeuw leidende uitgangspunten: 'vasthouden, bergen en afvoeren'. De VVD is voor het aanpassen van het watersysteem zó dat op de piekmomenten het afvoeren van overtollig water naar bergingsgebieden gewaarborgd is.
- Dat levert een win-winresultaat op: door de klimaatverandering zijn er niet alleen piekbuien, maar ook perioden van ongewoon weinig regen. Daarom is ook het vasthouden van het water in het gebied zeer belangrijk.
- In overleg met betrokken burgers en (agrarische) bedrijven moet hier naar een beter evenwicht worden gewerkt.
- De relatie stad en land willen we met gemeenten beter in beeld brengen en daar in gezamenlijkheid effectieve maatregelen treffen. We willen vanuit veiligheid op straatniveau een stresstest uit laten voeren zodat bekend is wat het risico is dat rioolwater in huis kan komen.
- Verder willen we met gemeenten bij alle riooloverstorten meetapparatuur installeren om de hoeveelheid en kwaliteit van het water te meten zodat effectieve maatregelen getroffen kunnen worden om (gezondheids)schade te voorkomen.
- Samen met de gemeenten kunnen op verschillende aanvoerstrangen meetpunten worden ingericht om tijdig verontreinigingen te kunnen constateren en lokaliseren om

deze te kunnen isoleren en voorkomen en daarmee ook voorkomen dat een RWZI uit bedrijf moet (verminderen kwetsbaarheid).

- Voor landbouwpercelen willen we ook op perceelniveau het risico in beeld brengen zodat maatregelen genomen kunnen worden en/of de ondernemer een passende gewaskeuze kan maken.

...dat schoon en duurzaam is

- Natuur en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen goed hand in hand gaan. Een duurzame economie die oog heeft voor de inwoners en de ondernemers staat voor ons voorop.
- Nederland wordt steeds duurzamer, ook in hoe wij energie opwekken. Het waterschap wakkert nieuwe vormen van energie aan en stimuleert schone energie, ook in de eigen energieafname. Een voorbeeld is de energieneutrale afvalwaterzuiveringsinstallatie 's-Hertogenbosch die ook de gemeentelijke Afvalstoffendienst en de brouwerij van Heineken van groen gas voorziet.
- We blijven wel realistisch in deze transitie. Het waterschap moet slim inspelen op de verandering in de energievoorziening. Een gedegen kosten-batenafweging blijft hierbij belangrijk.
- Daarnaast moet er alleen worden gefocust op duurzaamheidsinvesteringen passend binnen de kerntaken van het waterschap en met een korte terugverdientijd, bij voorkeur binnen 10 jaar. De ambitie om het waterschap Aa en Maas energieneutraler te maken is er, maar dit dient op een realistische en financieel verantwoordelijke manier te verlopen.
- Het waterschap moet financieel gezond zijn. Het kan niet zo zijn dat er nu ideële investeringen worden gedaan, die de inwoners later moeten terugbetalen omdat het onvoldoende heeft opgeleverd.
- We vinden het belangrijk om zuinig om te gaan met energie, met water en om goed om te gaan met het milieu. Dit is onze verantwoordelijkheid en het is bovendien van belang voor onze volgende generaties. Duurzaamheid voor economische ontwikkeling en het verhogen biedt een kans van de economische baten.
- Het waterschap heeft oog voor duurzaamheid en ondersteunt dit door het aantal regels te verminderen, alsook door in te zetten op eenvoudigere procedures in plaats van het verstrekken van subsidies.

...dat ambitieus is

- Brabant is enorm innovatief en vindingrijk. Wanneer overheid en bedrijfsleven goed samenwerken, kunnen wij de uitdaging aan om Brabant duurzaam te maken. Het waterschap Aa en Maas zet zich daarom volop in om duurzame, innovatieve en slimme ideeën en technieken aan te wakkeren en te ondersteunen. Bijvoorbeeld op het gebied van energiebesparing, schone energieopwekking in het watersysteem of klimaatadaptatie met het streven om het watersysteem in Noordoost-Brabant evenwichtiger (piekbuien en droogte) te maken.
- De VVD wil in proefgebieden starten met een netwerk van digitaal bestuurbare stuwen van perceelsloot tot aan de Maas. Particulieren kunnen, waar dit mogelijk is, meekijken en meesturen om waterkwaliteit en waterkwantiteit in detail te benutten.
- In de komende bestuursperiode gaat het waterschap, net als de provincies en het Rijk, weer een Water Beheer Plan opstellen en moet er besluitvorming plaatsvinden over de kaders voor de bestuurlijke invulling van de KRW-doelen* voor de 'KRW-waterlichamen' voor de periode 2022 tot 2027. De VVD acht daarbij een technische aanpassing van doelen aan nieuwe kennis, het zo nodig faseren, het eventueel verlagen van de KRW-doelen van groot belang. Ook afwenteling van bovenstroomse gebieden naar ons waterschap zal een plaats in die afweging moeten krijgen.
- De KRW heeft voor de oppervlaktewaterlichamen als doel dat in 2015 maar uiterlijk in 2027 een goede toestand (zowel ecologisch als chemisch) moet worden gehaald. Voor de als kunstmatig of sterk veranderde oppervlaktewaterlichamen moet een goed ecologisch potentieel (GEP) en een goede chemische toestand (GCT) worden bereikt. De KRW schrijft voor dat de hele systematiek van het afleiden van de KRW-doelen voor de waterlichamen elke planperiode opnieuw moet worden doorlopen. De VVD is hier voor maatwerk omdat doelaanpassingen kunnen leiden tot andere doelen, andere kosten en andere afwegingen. Kortom, slimme investeringen en niet tegen hoge kosten 'dweilen met de kraan open'.
- Wij willen dat het waterschap de meest moderne overheid van Nederland wordt. Het waterschap moet klaar zijn voor de toekomst. Nieuwe experimenten voeren we graag uit met het Nederlandse bedrijfsleven, waaronder de agrarische sector en Brainport, zodat we voorop blijven lopen op het vlak van waterbeheer, wat op zijn beurt weer kansen voor de export biedt.

**) KRW = Kaderrichtlijn Water. De Kaderrichtlijn Water is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2015 aan bepaalde eisen moet voldoen.*

3. ...dat er voor ons is

Het gebied van waterschap Aa en Maas omvat veel natuur. Daar moeten we van kunnen genieten. Maar het waterschap moet ook op een andere manier dienstbaar zijn. Niemand houdt ervan om lang te moeten wachten op een vergunning of om vast te lopen in de bureaucratie. De VVD wil dat het waterschap er voor jou is, en niet andersom. Dat betekent dat het waterschap zich alleen bezighoudt met zijn kerntaken.

...waar je kunt genieten van de natuur

We houden allemaal van de natuur. We genieten van onze polders, bossen, hoge zandgronden, de Peel, de waterpartijen rondom de Aa, de Raamvallei en de Hertogswetering, van de vogels in de tuin, van de koeien in de wei en van vissen in de grote plassen en vijvers. Het is belangrijk dat we goed voor onze natuur zorgen. We zijn trots op de Maashorst, het Maasstroomgebied en tegelijkertijd willen we ruimte om te wonen, willen we geld kunnen verdienen en willen we water hebben in onze buitengebieden en steden. We moeten er naar streven dat natuur ook toegankelijk is en blijft voor recreatie. Natuur en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen goed hand in hand gaan.

- Natuur en milieu bieden kansen voor bedrijven. En bedrijven kunnen helpen natuur en milieu te beschermen. Wij geloven daarom niet dat het zin heeft om extra milieuregels op te leggen of met subsidies te strooien. Veel bedrijven zijn zelf al bezig met duurzaam ondernemen. Natuurlijk stelt de overheid grenzen. Milieuvervuiling pakken we aan. Maar de grote stappen waar de natuur écht iets aan heeft, komen van mensen en bedrijven zelf.
- De VVD vindt dat het waterschap de komende jaren ecologische zones of gebieden moet aanleggen op locaties waar dat een bijdrage levert aan de waterdoelen en het waterschap een opgave heeft op het gebied van veiligheid of wateroverlast. Zoals eerder opgemerkt: de begrippen functioneel, haalbaar en betaalbaar moeten leidend zijn.
- Het waterschap Aa en Maas heeft heel veel gronden in eigendom. De VVD vindt dat het minder kan. Door als waterschap gronden niet in eigendom te willen hebben, maar een overeenkomst af te sluiten over inrichting, beheer en onderhoud van die gronden, krijgen inwoners, bedrijven en natuurorganisaties meer mogelijkheden en bespaart het waterschap tegelijkertijd op aankoopkosten.
- Er moet meer transparantie komen over de kosten van beheer en onderhoud van onze natuur. De resultaten moeten centraal staan. Zo krijgen we ook meer inzicht in de beste beheermethode. Soms is dat door samen te werken met boeren en afspraken te maken over begrazing en maaibeheer.

- Natuurgebieden in beekdalen zijn met maatschappelijk geld gerealiseerd. Bij wateroverlast vinden we het vanzelfsprekend dat natuurgebieden een bijdrage leveren in de waterberging om economische schade te beperken.
- Ons waterschap kent veel cultureel erfgoed. Wij willen dat erfgoed van wereldniveau wordt gehandhaafd en onderhouden. Daartoe wordt samengewerkt met hierin gespecialiseerde organisaties en bedrijven. Het waterschap gaat met respect om met het erfgoed.

...dat onderdeel van de samenleving is

We verwachten van het waterschap dat het dienstbaar en modern is. Het waterschap communiceert digitaal met de inwoners en bedrijven, maar ook inwoners die 'minder digitaal' zijn mogen niet worden vergeten. Het is vanzelfsprekend dat het waterschap via de website of WhatsApp 24 uur per dag bereikbaar is. Zo kunnen inwoners en bedrijven zaken regelen wanneer het uitkomt.

- Het waterschap zorgt ervoor dat de computers en ICT bij de tijd zijn, dat persoonsinformatie altijd beveiligd en de privacy gewaarborgd zijn.
- Het waterschap spant zich in voor een veilige en betrouwbare digitale overheid. Voor inkoopbeleid, basisregistratie en belastingen maakt ze gebruik van vooruitstrevende digitale mogelijkheden. Wij zijn voorstander van het continueren van belastingsamenwerking met gemeenten, zodat een gezamenlijke nota voor alle lokale belastingen kan worden verstuurd. Zodoende worden er tevens kosten bespaard.
- Met de Omgevingswet, die ingaat per 1 januari 2021, wordt de rol van de waterschappen steeds meer die van een adviserende en proactieve overheid. De VVD wil vooroplopen met de invoering hiervan omdat dit het interne proces versnelt en de dienstverlening verbetert voor alle veranderingen in de leefomgeving. Het waterschap is een serieuze partner en levert actief een adviserende bijdrage aan o.a. de gemeenten en provincies die het tot uitvoering brengen.
- Onder de Omgevingswet dient het waterschap Aa en Maas meer dan ooit een visie te hebben: op de taken, op de fysieke leefomgeving en op de bijdrage die het waterschap daar zelf aan kan en moet willen leveren.
- Het waterschap communiceert helder en begrijpelijk. Het waterschap zet hier ook moderne technieken voor in.
- Het waterschap zorgt ervoor dat het voor de inwoners en bedrijven duidelijk is wat het waterschap doet en waarom het iets doet. Wij willen dat inwoners en bedrijven van het waterschap daadwerkelijk vooraf mee kunnen praten over de activiteiten van het waterschap.
- Het waterschap moet daarom goed benaderbaar zijn en de inwoners en bedrijven duidelijk informeren over wat er speelt in hun omgeving. Het is altijd belangrijk dat

inwoners en betrokkenen al in een vroeg stadium betrokken worden bij de besluitvorming.

- Bijvoorbeeld: de VVD heeft er (mede) voor gezorgd dat bij beekherstelprojecten de stuwen pas worden verwijderd nadat ook de omliggende bewoners er zeker van zijn dat het risico op wateroverlast (of tekort!) niet groter is geworden. Dát kan bij méér beslissingen!
- Het waterbewustzijn in Noordoost-Brabant kan stukken beter. Het waterschap Aa en Maas speelt een belangrijke rol als het gaat om het delen van kennis en begrip voor de watersituatie in Noordoost-Brabant.

...waar ondernemers niet belemmerd worden

We willen dat inwoners en bedrijven genoeg geld kunnen verdienen voor een goed leven. Dat kan dankzij een bloeiende en sterke economie. Maar die economie houdt alleen stand als ondernemers kunnen genieten van een uitstekend vestigingsklimaat. Voor de waterschappen betekent dit ook dat bedrijven geen onnodige hinder van de overheid of van water ervaren.

- Ondernemers weten zelf het beste hoe zij hun bedrijf willen runnen. Dat hoeft het waterschap ze niet te vertellen. Door ondernemers de ruimte te geven, stimuleert het waterschap ondernemers het beste te doen. Ook daarom willen wij zo laag mogelijke belastingen en minder regels.
- Te veel regels hinderen de creativiteit en de vrijheid van inwoners en ondernemers. Een te grote hoeveelheid aan regels houdt ambtenaren aan het werk, maar ondernemers van het werk. Het waterschap kijkt daarom kritisch naar alle regels of zij nodig zijn en hun doel bereiken. Overbodige regels moeten worden geschrapt. Het waterschap Aa en Maas moet geen hogere eisen stellen dan dat de landelijke of Europese wet- en regelgeving opleggen.
- Voor ondernemers zijn duidelijke en heldere regels van het grootste belang. Het waterschap zorgt er daarom voor dat de regels die het oplegt te begrijpen zijn voor alle inwoners en bedrijven.
- Interne beleidsregels van het waterschap werken door in de uitvoering van zijn taken. Beleidsnota's zijn op dit moment niet vindbaar op de website. De VVD wil dat alle beleidsnota's via internet in 2020 logisch ontsloten zijn. Niet tijdig ontsloten betekent, wat ons betreft, dat deze haar rechtskracht verliest.
- We staan voor maximale transparantie van het waterschap. We willen dat voor iedereen inzichtelijk is wat de actuele stuwpeilen zijn, wanneer stuwen worden bediend, wanneer en hoe er wordt gemaaid, wat de afmetingen (behoren te) zijn van onze watergangen en wanneer er gebaggerd of anderszins gewerkt gaat worden. Voorkomen is beter dan genezen. Door deze transparantie willen we dat iedereen de noodzakelijke werkzaamheden kan volgen of hierom verzoeken. Bij schade door calamiteiten is

eenieder zelf in de gelegenheid om te toetsen of het waterschap heeft voldaan aan haar zorgplicht. Ook in de nieuwe bestuursperiode wil de VVD dat in het Dagelijks Bestuur een portefeuillehouder verantwoordelijk wordt voor een snelle en zorgvuldige afhandeling van de claims.

- De VVD wil de communicatie bij het maaibeheer digitaliseren. De aannemer kan zijn beheer dan afstemmen op de gewassen en aanvullende afspraken maken met de aanliggende (perceels)eigenaren om hinder, overlast en schade te beperken.
- We willen met een impuls voor “Wijzer Onderhoud” het onderhoudsproces versimpelen waardoor niet onnodig over percelen en tuinen gereden hoeft te worden en ook kosten bespaard kunnen worden.
- We zijn ook voor aanpassing van de overstromingsnormen die door de provincie Noord-Brabant worden opgelegd en geïnterpreteerd. Tot 2018 gelden deze normen in de wintersituatie (geen gewassen op het land). De VVD is voorstander van normen voor zowel zomer als winter omdat vooral in de zomer economische schade optreedt. Deze normen dienen op perceelsniveau en digitaal inzichtelijk te zijn zodat ondernemers op basis van deze normen zelf het ondernemersrisico kan bepalen. Wij willen dat de provincie Noord-Brabant een stap voorwaarts maakt in rechtszekerheid.
- Ondernemers zijn van inkomsten afhankelijk en kunnen niet lang op hun geld wachten. Het waterschap betaalt daarom rekeningen binnen dertig dagen.
- Wij willen de geldigheidsduur van vergunningen verlengen waar dat kan. Verder willen wij vergunningen waar mogelijk afschaffen, samenvoegen of vervangen door algemene regels en/of een meldingsplicht.
- Wij vinden het belangrijk dat er binnen de regio voldoende werk is. Daarom geeft het waterschap opdrachten binnen de mogelijkheden van de wet zoveel mogelijk aan lokale/regionale ondernemingen.
- We hebben veel waardering voor de boeren in de veeteelt, landbouw en tuinbouw. We willen dat de agrarische sector kan blijven bestaan en niet onnodig gehinderd wordt. Het waterschap werkt, binnen de wet- en regelgeving, mee aan de ruimte voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie, toerisme, natuurbeheer of andere bedrijvigheid. ‘Ja, mits ...’ in plaats van ‘Nee, tenzij ...’.
- Wij willen dat het waterschap agrarische ondernemers de ruimte geeft om te ontwikkelen en, indien dat kan en gewenst wordt, uit te breiden. Dit is des te belangrijker voor agrarische ondernemers die het duurzame voorbeeld geven.

...waar initiatief beloond wordt

Steeds meer mensen nemen zelf het initiatief voor het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke vraagstukken in hun leefomgeving. Dit gaat verder dan het gebruikelijke vrijwilligerswerk. De vormen zijn talrijk: beheer van openbaar groen, opruimen van zwerfvuil, buurtpreventieteams, maar ook het gezamenlijk inkopen van energie of het zelfstandig runnen

van een boerderij. Wij juichen deze initiatieven toe. Het sluit aan bij ons streven naar veel zelfstandigheid bij ons werken aan een krachtig waterbeheer en een compacte overheid met gezonde overheidsfinanciën.

- We vinden het belangrijk dat het gebied van het waterschap leefbaar blijft. Het waterschap stimuleert en ondersteunt initiatieven van inwoners die hieraan bijdragen.
- De regeling van Aa en Maas ter bevordering van het klimaatadaptief inrichten van de eigen leefomgeving door buurten, wijken of dorpen wordt krachtig gestimuleerd.
- Het waterschap doet er goed aan om initiatieven te ondersteunen van bewoners, bedrijven en ketenpartners. Deze initiatieven dienen in het teken te staan van bevordering van duurzaam waterbeheer en/of waterbewustzijn in de directe omgeving. Het waterschap kan het niet alleen en daarom is het belangrijk dat het waterbewustzijn van een ieder op peil is en blijft. Nu en later voor de volgende generaties.

4. ...dat zijn zaken op orde heeft

Het waterschap Aa en Maas moet verstandig en verantwoord met belastinggeld omgaan. De organisatie moet zo compact en krachtig mogelijk zijn. Hier horen zo laag mogelijke belastingen bij. We zijn voor een eerlijke belastingverdeling voor inwoners en ondernemingen en er geen kwijtscheldingsmogelijkheid van waterschapslasten bestaat. Iedereen, ook natuurorganisaties, moeten meebetalen. Belastinggeld wordt verdiend door onze inwoners en bedrijven. Iedere euro die het waterschap uitgeeft, is door hardwerkende mensen verdiend. Dit geld moet daarom verstandig en verantwoord worden besteed. We willen dat duidelijk is waar ons belastinggeld aan wordt uitgegeven.

...waar verstandig en verantwoord met belastinggeld omgegaan wordt

- Er moet een gedegen verhouding zijn tussen de taken van het waterschap en de bijdrage die van inwoners, bedrijven en organisaties gevraagd wordt. Deze bijdrage moet eerlijk worden verdeeld onder iedereen die in een waterschap woont of er gevestigd is.
- We streven naar lage lasten voor inwoners, bedrijven en organisaties. Dit is mogelijk door scherp te begroten en waterschapstaken zonder te veel franje uit te voeren. Er worden geen bestedingen gedaan die niet aantoonbaar bijdragen aan waterschapsdoelen en daarmee de kosten niet hoger worden dan noodzakelijk.
- We vinden dat het streven moet zijn de waterschapsbelasting niet te laten stijgen. Indien dit vanwege de veiligheid niet mogelijk is, mogen de lasten voor inwoners en bedrijven maximaal met het inflatiepercentage, zoals voor huishoudens berekend door het CBS, worden verhoogd.

- Bij de verdeling van de belastingen over burgers en (landbouw)bedrijven willen we een meer transparante kostentoedeling, die rekening houdt met het profijtbeginsel, dat wil zeggen voor wie de kosten worden gemaakt.
- Een goede financiële huishouding is van groot belang. We vinden dat het waterschap een goede boekhouding hoort te hebben. Wanneer het huishoudboekje niet klopt, betalen de inwoners van het waterschap de rekening. Dat mag niet gebeuren.
- De uitgaven en inkomsten zijn transparant. Bewoners en ondernemers krijgen jaarlijks eenvoudig inzage waaraan geld is besteed en wat het bereikte effect is.
- Het waterschap is scherp op de effectiviteit van subsidies. Wanneer een subsidie niet tot resultaten leidt of het onduidelijk is waar het geld precies aan besteed is, wordt de subsidie ingetrokken. Bij misbruik van subsidie willen wij al het geld terugvorderen. Dat vinden wij een stuk eerlijker.
- De waterschappen moeten niet gebruikt worden voor inkomenspolitiek. Dat hoort thuis bij de landelijke overheid of de gemeente. Wij willen dat de kwijtschelding van de waterschapslasten daarom afgeschaft wordt.
- Natuurorganisaties dienen vanuit het profijtbeginsel naar evenredigheid meer te gaan meebetalen. Dat is veel eerlijker.
- De VVD staat voor een doelmatige uitvoering van de kerntaken van het waterschap zodat de belastingen niet stijgen.

...dat compact en krachtig is

We vinden het belangrijk dat het waterschap innovatieve en creatieve initiatieven, die van belang zijn voor onze wateropgaven, stimuleert en faciliteert. Bijvoorbeeld door het geven van advies, het delen van specifieke kennis, het werken aan waterbewustzijn, het wegnemen van overbodige regels en het leggen van verbindingen met relevante bedrijven en instanties.

- De VVD wil in het openbaar bestuur de waterschappen behouden. Waterschappen en hun bestuurders zijn, zoals ook het OESO-rapport aantoont, de belangrijkste troef in onze permanente strijd tegen het water. In Nederland kunnen we nu eenmaal geen risico nemen met de bescherming tegen hoog water. Alle leden van de waterschapsbesturen moeten democratisch worden gekozen.
- De VVD wil een compacte en krachtige overheid. Het waterschap richt zich op haar kerntaken. Fietspaden aanleggen of ontwikkelingssamenwerking in het buitenland horen daar niet bij. Waar mogelijk zorgen wij voor minder ambtenaren en bureaucratie.
- Een waterschap moet niet naar binnen gekeerd zijn. Waterschappen horen actief samen te werken met inwoners, bedrijven en andere overheden. Zo kan het waterschap effectiever en efficiënter werken.
- Een transparante overheid vinden wij belangrijk. Het waterschap maakt meer gebruik van de mogelijkheden om statistieken en gegevens over de besteding van subsidies

online toegankelijk te maken (zogenoemde open data), maar ook gegevens over zuiveringsresultaten, waterkwaliteit en grondwaterstanden.

- Privacy is een groot goed, dus het is belangrijk dat de waterschappen de digitale privacy van inwoners borgt. Het waterschap werkt samen met andere overheden om digitale criminaliteit, zoals identiteitsfraude, tegen te gaan en te bestraffen.
- Alle informatie en vergaderstukken moeten online beschikbaar zijn. Ook de vergaderingen van het waterschapsbestuur moeten live te volgen zijn.

De Brabantse VVD stelt hoge eisen aan onze bestuurders. Wij verlangen van onze Brabantse politieke vertegenwoordigers dat zij: integer, daadkrachtig, zakelijk, goed benaderbaar en dienstbaar zijn

5. Speerpunten VVD Waterschap Aa en Maas

- **Focus op wettelijke kerntaken**

De VVD Waterschap Aa en Maas vindt dat we nog scherper dan voorgaande jaren zullen moeten focussen op onze wettelijke kerntaken, te weten bescherming tegen wateroverlast bij calamiteiten (waterveiligheid), voldoende water (waterkwantiteit) en water van goede kwaliteit (waterkwaliteit). Voor alle andere aandachtsgebieden is het van belang na te gaan bij wie van onze partners de primaire verantwoordelijkheid ligt en hoe we deze partners kunnen helpen die verantwoordelijkheid te nemen, ook in termen van tijd en geld. Als wij daar slim in mee kunnen bewegen moeten we dat vooral doen, maar wel in de juiste prioriteitsvolgorde, bezien in het licht van onze wettelijke kerntaken.

- **Proactief samenwerken partners versnellen**

De VVD Waterschap Aa en Maas pleit er voor de samenwerking met onze partners flink te versnellen, zo proactief als mogelijk, met volledig respect en waardering voor ieders verantwoordelijkheden, competenties, taken en bevoegdheden, gericht op gezamenlijke realisatie van gemeenschappelijke doelen. Naast de, van nature wat introverte, professionele cultuur van (waterschap)technische expertise en vakmanschap, zou een meer open cultuur naar buiten toe, met liaisons en ambassadeurs vanuit partnerorganisaties (gemeenten, veiligheidsregio's, etc.), daarbij zeer stimulerend en ondersteunend kunnen werken.

- **Klimaatadaptatie**

De veranderingen in het klimaat en vooral hoe daar op de beste manier mee om te gaan (klimaatadaptatie), ziet de VVD Waterschap Aa en Maas als een van de belangrijkste uitdagingen voor de nabije toekomst. Proactief samenwerken met partners achten wij vooral op dit vlak van groot belang, zowel in het gezamenlijk voorkomen van wateroverlast bij calamiteiten, als ook bij het verwachtingspatroon van burgers en (agrarische) bedrijven.

Een speciaal van punt van aandacht hierbij vormt het risico op verdroging in de hoger gelegen zandgronden in ons gebied. Daar gezamenlijk met landbouw, natuurorganisaties en provincie werken aan het verbeteren van de kwaliteit van de bodem, bijvoorbeeld door het stimuleren van het verhogen van het humusgehalte (bodemverbeteraars/groenbemesters) om het watervasthoudend vermogen en de capillaire opstijging te verbeteren, waardoor er minder snel hoeft te worden beregend in tijden van langdurige droogte, zijn concrete acties waar de VVD Waterschap Aa en Maas groot voorstander van is.

- **Innovatie**

Daar waar in de reguliere activiteiten of projecten nieuwe technologie bewezen heeft effectief te werken en te renderen, is de VVD Waterschap Aa en Maas er sterk voorstander van om dergelijke technieken zoveel mogelijk toe te passen en te integreren in de reguliere bedrijfsvoering. Effectief werken en renderen houden in dit verband in dat er een aanwijsbare en bewezen business case onder de toepassing van de betreffende technologie ligt. Geen experimenten dus, met (te) hoog risico, die later toch meer blijken te kosten en minder op te

leveren. Wel een open houding ten aanzien van alternatieve manieren van denken en doen met betrekking tot reguliere, en in het denken ingesloten, systemen, waar de neiging tot “tunnelvisie” zich onbewust dreigt aan te dienen, “omdat we het altijd zo gedaan hebben” en daardoor blind zijn geworden en/of angst hebben er eens een keer anders tegenaan te kijken.

- **Participatie en communicatie achterban**

Actieve participatie en communicatie in een zo vroeg mogelijk stadium bij de uitvoering van projecten acht de VVD Waterschap Aa en Maas van cruciaal belang. Maar ook in bredere zin met betrekking tot het algemene waterbewustzijn en het voorkomen van en omgaan met calamiteiten door het toenemende risico daarvan als gevolg van veranderingen in het klimaat. Het bevorderen van zelfredzaamheid van burgers en (agrarische) bedrijven vormen daar een belangrijk onderdeel van.

- **Duurzaam financieel beleid**

Om de lasten voor de burgers en de (agrarische) bedrijven zo laag mogelijk te houden is de VVD Waterschap Aa en Maas voor een degelijk en duurzaam financieel beleid. Dat wil zeggen een comfortabele (eigen) vermogenspositie, zo laag mogelijke rentelasten en geen investeringen of uitgaven die niet direct voortkomen uit het vervullen van onze wettelijke kerntaken.

- **Versterkend en verbindend, maar wel zo ‘sober & doelmatig’ mogelijk**

De VVD Waterschap Aa en Maas is er sterk voorstander van dat het waterschap zich nog meer profileert als een stimulerende en versterkende partner in de eigen regio, zoals bijvoorbeeld het samenbrengen van de losse initiatieven tot de grotere beweging “Klimaatstroom voor Zuid-Nederland”. De samenleving verandert en het waterschap moet hier actief op inspelen, gericht op het zo goed mogelijk uitoefenen van onze wettelijke kerntaken, maar wel zo ‘sober & doelmatig’ mogelijk.